בבית המשפט העליון

רע"א 6404/22

לפני:	כבוד השופט ח' כבוב
המבקשים:	1. התעשייה האווירית לישראל בע"מ 2. גיורא עירן 3. גרו-ווינגס רובוטיקס בע"מ
	נ ג ד
המשיבים:	1. גיא דקל 2. עיט מזל"טים וגלישה אוירית בע"מ
	בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופט י' שפסר) מיום 21.08.2022 בת"א 62075-11-20 [פורסם בנבו]
בשם המבקשים:	עו"ד רון שפרינצק; עו"ד גיל לבקוביץ'; עו"ד דפנה תדמור
בשם המשיבים:	עו"ד שחר אגמון

ספרות:

מיגל דויטש **עוולות מסחריות וסודות מסחר** (התשס"ב)

יצחק עמית **חסיונות ואינטרסים מוגנים - הליכי גילוי ועיון במשפט האזרחי והפלילי**

חקיקה שאוזכרה:

חוק עוולות מסחריות, תשנ"ט-1999: סע' 23, 23(ג)

מיני-רציו:

* התקבלה בקשת רשות ערעור על החלטה בגדרה התקבלה, בחלקה, בקשה למתן צו לגילוי ועיון במסמכים ולמתן תשובות לשאלון. נפסק כי התיק יוחזר לערכאה הדיונית, לצורך בחינה והכרעה מחודשת בסוגיית גילוי המסמכים, בשים לב לטענת המבקשים בדבר קיומה של "תחרות עסקית", אשר הועלתה על-ידם, לראשונה, בגדרי ההליך כאן.

* דיון אזרחי – גילוי מסמכים – סוד מסחרי

.

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בגדרה התקבלה, בחלקה, בקשת המשיבים למתן צו לגילוי ועיון במסמכים ולמתן תשובות לשאלון במסגרת תובענה שהוגשה על-ידי המשיבים כנגד המבקשים.

.

בית המשפט העליון (השופט ח' כבוב) קיבל את הבקשה והערעור ופסק:

בבואו של בית המשפט להכריע בבקשה לגילוי ועיון במסמכים, עליו לבחון בראש ובראשונה אם מדובר במסמכים רלבנטיים לבירור המחלוקת בין הצדדים. כאשר מועלית טענה לקיומם של סודות מסחריים במסמכים או במידע שגילויים התבקש, יש להידרש לסעיף 23 לחוק עוולות מסחריות, המאפשר לבית המשפט להורות על גילוי ראיות שיש בהן סוד מסחרי "ובלבד שראה כי העניין שיש באי-גילוי הראיה עדיף מן הצורך לגלות את הראיה לשם עשיית צדק". בית המשפט ייצור חיסיון רק אם שני הרבדים האחרים שבסעיף – צו איסור פרסום והצווים בדבר אופן הגשת הראיה אינם מספיקים כדי להגן על הסוד.

משעה שהטענה בדבר קיומה של תחרות עסקית לא הועלתה בפני בית משפט קמא, אזי הוא לא נדרש לטענה זו בתוך מכלול שיקוליו. הגם שלא בואר על-ידי המבקשים מדוע טענה זו לא הועלתה לפני בית משפט אין במחדלם זה של המבקשים, כשלעצמו, כדי לדחות טענותיהם בנדון על הסף. נוכח חשיבות הטענה ומשקלה, ומשעה שזו הועלתה לפני בית משפט זה עתה, מן הראוי להחזיר את התיק לבימ"ש קמא, אשר יעיין במידע ובמסמכים ויחליט על-פי מיטב שיקול דעתו אילו מהם יש לגלות – ובאיזו צורה.

פסק-דין

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' סה"נ, השופט י' שפסר) מיום 21.8.2022 בת"א 62075-11-20, [פורסם בנבו] בגדרה התקבלה, בחלקה, בקשת המשיבים למתן צו לגילוי ועיון במסמכים ולמתן תשובות לשאלון במסגרת תובענה שהוגשה על-ידי המשיבים כנגד המבקשים.

הרקע לבקשה

1. ביום 25.11.2020 הגישו המשיבים, מר גיא דקל (להלן: דקל) וחברה בבעלותו, תביעה נגד המבקשים לבית המשפט המחוזי. על-פי

הנטען בכתב התביעה המתוקן מיום 27.6.2022, בשנת 2010 יזם דקל יחד עם אדם נוסף (להלן, יחד: היזמים) פרויקט לפיתוח כלי טיס בלתי מאויש לשימוש אזרחי בתחום החקלאות. לאחר שלב הפיתוח הראשוני הוצע ליזמים על-ידי מבקש 2, מר גיורא עירן (להלן: עירן), שכיהן אותה עת כיועץ למנכ"ל בתחום אזרוח טכנולוגיות במבקשת 1 (להלן: התעשיה האווירית), להמשיך את פיתוח הפרויקט במסגרת התעשיה האווירית. בסופו של דבר הגיעו הצדדים להסכמה על מתווה ליישום הפרויקט, אשר כלל הקמת חברה ייעודית בבעלות התעשיה האווירית (להלן: החברה הייעודית) תוך תגמול היזמים ויתר חברי צוות הפרויקט באמצעות מניות של אותה חברה.

אלא שחרף אותן הסכמות, כאמור, מועד הקמת החברה הייעודית נדחה וכך גם גיבוש מתווה הקצאת המניות. כמו כן, התעשיה האווירית החלה לדרוש כי היזמים יעבירו לה את הבעלות בפטנטים השונים שנרשמו על-ידם בקשר עם הפרויקט, ובעקבות סירובם נאסר עליהם להיכנס למשרדי הפרויקט ולעשות שימוש במערכות הממוחשבות של התעשיה האווירית. בסופם של דברים, בשנת 2018, הפסיקה התעשיה האווירית את הפרויקט תוך ניצול תרומתם של חברי צוות הפרויקט אשר פוטרו מעבודתם בלא התגמול ההוני שהובטח להם ובלא תגמול עבור הפטנטים שרשמו. המשיבים טענו בתביעתם, כי בעקבות הפסקת הפרויקט, נפגע באופן חמור שמו של דקל והמוניטין שלו. כמו כן, נודע לדקל וליתר חברי הפרויקט כי התעשיה האווירית המשיכה מאחורי גבם את ביצוע הפרויקט באמצעות מבקשת 3, חברה שהוקמה במיוחד לצורך כך (להלן: גרו-ווינגס), תוך הכשרת צוות חלופי. על רקע זה תבעו המשיבים סעדים שונים ובכללם כי יוקצו לדקל מניות ואופציות למניות של גרו-ווינגס; כי ישולם לדקל פיצוי כספי בסך של כ-2 מיליון ש"ח; וכי יינתן סעד הצהרתי המורה כי דקל הוא היזם והמוביל של הפרויקט.

2. בכתב ההגנה המתוקן מטעם המבקשים נטען, כי בראשית הדרך הוחלט להקים צוות ייעודי שיתמקד בתחום כלי הטיס הקטנים הבלתי

מאוישים והסבתם לשימושים שאינם צבאיים. כוונתה של התעשיה האווירית הייתה, שאם יתברר כי קיימת היתכנות טכנולוגית ועסקית לעניין זה, תוקם חברת מיזם שאליה יועבר הפרויקט ויפותח במסגרתה. בהתאם לכך, החל מחודש אוגוסט 2015 החלה העברת עובדים מחטיבות שונות בתעשיה האווירית לצוות המשימה הייעודי לקידום הפרויקט. במסגרת זו, עירן הוגדר ושימש כמנהל הפרויקט והצוות – ואילו דקל, אשר השתייך לצוות מכוח הסכם לאספקת שירותים שערכה התעשיה האווירית עם משיבה 2, שימש כמנהל הטכני בו.

לאחר בחינת מספר אפשרויות החל הצוות הייעודי להתמקד בכלי טיס מסוים – טרקטורון ממונע עם מצנח המכונה "באקאי". במסגרת פעילות הצוות הייעודי פותחו מספר אמצאות בקשר לכלי הבאקאי, אשר בהסכמים שונים שנערכו בין הצדדים נקבע כי הן יהיו קניינה של התעשיה האווירית בלבד. אלא שבפועל, כאשר נדרש דקל לחתום על מסמכים שונים במסגרת הגשת בקשות לרישום בינלאומי של הפטנטים, הוא הציב דרישות מופרזות בקשר לתגמול ההוני שברצונו לקבל בחברת המיזם ככל שתוקם. התנהלותו הקשתה על המשך פעילות הפרויקט, גרמה לעיכובים משמעותיים והביאה לעצירתו בפועל של קידום הפרויקט עד אשר הוחלט על הפסקתו. המבקשים ציינו כי התעשיה האווירית אכן התקשרה עם גרו-ווינגס, אולם זאת לצורך קידום פרויקט חדש ואחר במסגרתו נבחן ופותח מתווה אשר התבסס על כלי טיס שונה לחלוטין מכלי הבאקאי.

3. לאחר הגשת כתבי הטענות החלו הצדדים לנהל הליכים מקדמיים, ובעקבות מחלוקות שהתגלעו ביניהם הוגשו לבית המשפט בקשות הדדיות שעניינן גילויים של מסמכים שונים, עיון בהם ומענה לשאלונים. ביום 21.8.2.2022 ניתנה ההחלטה מושא הבקשה שלפניי, במסגרתה דן בית המשפט, בפירוט, בשלל הטענות בנוגע לדרישות השונות של כל אחד מהצדדים ולשאלות שהתבקש להשיב. הואיל והבקשה שלפניי ממוקדת ועוסקת בשלוש הכרעות נקודתיות, אתמקד להלן בהן בלבד.

4. ההכרעה הראשונה עמה התקשו המבקשים להשלים עניינה בדרישת המשיבים כי המבקשים יגלו את "כלל המסמכים... שנערכו או הנוגעים לגיבושו של המודל העסקי בקשר עם הפרויקט". בהקשר זה קבע בית המשפט כי הוא סבור שמסמכים אלה עשויים להיות רלבנטיים לסוגיית התגמול ההוני לו טוען דקל. עם זאת, הואיל והם עשויים לכלול נתונים מסחריים סודיים, הם יועברו לעיון המשיבים בכפוף לחתימתם על התחייבות לשמירה על סודיותם ולשימוש בהם לצרכי התובענה בלבד.

ההכרעה השנייה עליה נסובה בקשת רשות הערעור, עניינה בדרישת המשיבים כי המבקשים יגלו את "התוכנית העסקית והתוכנית האסטרטגית הנזכרות בסעיף 40 לכתב ההגנה". בית המשפט קיבל דרישה זו בציינו כי לאור האמור בכתב ההגנה מדובר במסמכים רלבנטיים למחלוקת. ואולם, נוכח טענת המבקשים כי מסמכים אלה חוסים תחת סודיות מסחרית, נקבע כי הם יועברו לעיון המשיבים בכפוף לחתימתם על התחייבות לשמירת סודיותם ולשימוש בהם לצרכי התביעה בלבד.

וההכרעה השלישית הנתקפת בבקשה שלפניי, עניינה בשאלות שנכללו בשאלון מטעם המשיבים, במסגרתן ביקשו המשיבים לדעת את שוויה המוערך של גרו-ווינגס ואת פוטנציאל ההכנסות המוערך שלה. בעניין זה קבע בית המשפט, כי בשים לב לטענות הצדדים, מדובר בשאלות העשויות להיות רלבנטיות אם וככל שיוכח כי גרו-ווינגס עושה שימוש בתוצרים הטכנולוגיים שהושגו במסגרת הפרויקט. עם זאת, הואיל והנתונים הנדרשים עשויים לכלול סודות מסחריים, גם הם יועברו למשיבים בכפוף לחתימתם על התחייבות לשמירת סודיותם ושימוש בהם לצורך התביעה בלבד.

עיקרי טענות הצדדים בבקשת רשות הערעור

5. המבקשים טוענים, כי המשיבים מהווים כיום מתחרים של התעשיה האווירית וגרו-ווינגס, והם מנסים לעשות שימוש בהליכים המקדמיים לשם קבלת מידע המהווה סוד מסחרי אשר חשיפתו תגרום נזק כבד. בית המשפט המחוזי הכיר בכך שהמידע והמסמכים שהורה למסור חוסים תחת סודיות מסחרית, אולם חתימה על התחייבות לשמירת סודיות אינה מהווה פתרון הולם במצב שבו המידע נמסר למתחרים של בעל המידע, כבענייננו. עוד נטען, כי שגה בית המשפט עת כלל לא נדרש לכך שהמשיבים לא עמדו בנטל להניח תשתית ראייתית מספקת שתצדיק גילוי של מידע ומסמכים המצויים תחת סודיות מסחרית, כפי שנדרש על-פי ההלכה הפסוקה. זאת, בין היתר, נוכח העובדה שהגם שהטענה העיקרית בתביעתם היא חוזית, לא הוצג ולו הסכם אחד בין הצדדים; ונוכח העובדה שראיות אחרות שהוצגו על ידם, מבססות תשתית ראייתית השוללת את טענותיהם.

עוד נטען, כי בית המשפט שגה גם בכך שכלל לא נימק מהי הרלבנטיות של המסמכים והמידע המבוקש לתביעת המשיבים – ומכל מקום, אין להם כל רלבנטיות. כך למשל, המסמכים הנוגעים לגיבושו של המודל העסקי בקשר עם הפרויקט כלל לא רלבנטיים לטענות לתגמול הוני של מי שהשתתף בעבר בפרויקט. גם התכנית העסקית והתכנית האסטרטגית כלל אינן רלבנטיות לשאלת קיומה של הסכמה לתשלום התגמול ההוני הנטען על-ידי דקל, והן הוזכרו בכתב ההגנה באופן כללי ורק על מנת לתאר את הרקע ואת תפקידו של עירן. גם הנתונים לעניין שווייה של גרו-ווינגס או פוטנציאל ההכנסות שלה אינם רלבנטיים לתביעת המשיבים שעה שאין כל קשר בינם לבין שאלת השימוש בתוצרים הטכנולוגיים. מה גם, שהסעד העיקרי שנתבע בתביעה, היה אחוז מסוים ממניותיה של גרו-ווינגס במנותק משוויה או הכנסותיה. לגישת המבקשים, דחיית בקשתם תביא לכך שהמשיבים ייחשפו למידע מסחרי סודי ורגיש ביותר – ואפשרותם לערער על החלטת בית המשפט בסוף ההליך, תהפוך תיאורטית.

6. המשיבים סבורים כי דין הבקשה להידחות. לעמדתם, לא נפלה כל שגגה בהחלטת בית המשפט אשר קבעה כי המסמכים מושא הבקשה הם בעלי רלבנטיות להליך, ואין שחר לטענה כי בית המשפט לא נימק החלטתו כדבעי – וביתר פירוט נטען: אשר למסמכים שעניינם גיבוש המודל העסקי של הפרויקט נטען, כי ברי שהמודל העסקי רלבנטי לבירור הסוגיות המונחות לפני בית המשפט המחוזי שכן יש בו כדי להאיר וללמד על ההכנסות הצפויות בגינו ועל שוויו, וכנגזרת מכך על התגמול ההוני לו זכאי דקל. אשר לתכנית העסקית והתכנית האסטרטגית נטען, כי לא יעלה על הדעת שמסמך הנזכר על-ידי המבקשים בכתב הגנתם לא יהיה רלבנטי לבירור המחלוקת. ואשר לשאלות לעניין שווייה המוערך של גרו-ווינגס ופוטנציאל ההכנסות המוערך שלה נטען, כי השווי האמור יעיד וישליך במישרין על שוויים של התוצרים הטכנולוגיים שהושגו במסגרת הפרויקט.

אשר לטענה לפיה המשיבים מהווים מתחרים של התעשיה האווירית וגרו-ווינגס, אשר עשו שימוש בהליכי גילוי המסמכים כדי לקבל מידע המהווה סוד מסחרי, נטען, כי זו לא הועלתה לפני בית המשפט המחוזי. מכל מקום, מדובר בטענה ריקה ואמורפית שנטענה בעלמא וללא ביסוס עובדתי. בכלל זאת לא בואר על-ידי המבקשים באיזה אופן מהווים המשיבים מתחריהם, וכיצד באפשרותו של אדם בודד לגרום נזק כה עצום לתעשיה האווירית ולגרו-ווינגס. זאת ועוד, לא בואר גם על אילו פיתוחים טכנולוגיים או תכניות עסקיות עומל דקל, אשר יש בהן כדי לגרום לנזק עצום. ולבסוף, גם, לא הובהר מהו אותו סוד מסחרי הטמון במסמכים שחשיפתם נדרשת. נוכח כל אלה – סומכים המשיבים ידם על החלטת בית משפט קמא, וחוזרים ומדגישים כי לא נפל בה כל דופי.

דיון והכרעה

7. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, ובמכלול הנסיבות, מצאתי כי יש מקום להיעתר לבקשה לרשות ערעור ולדון בה כאילו הוגש הערעור לפי הרשות שניתנה. כן אני סבור, כי דין הערעור להתקבל במובן זה

שהתיק יוחזר לבית המשפט המחוזי, לצורך בחינה והכרעה מחודשת בסוגיית גילוי המסמכים מושא בקשת רשות הערעור, בהתאם למנגנון עליו אעמוד להלן. זאת, בשים לב לטענת המבקשים בדבר קיומה של "תחרות עסקית", אשר הועלתה על-ידם, לראשונה, בגדרי ההליך כאן. בכך, סבורני, יש כדי להקהות, במידה מה, את חששם של המבקשים מפני האפשרות לשימוש ברעה בהליכי הגילוי והעיון על-ידי המשיבים, לשם גילוי סודותיהם המסחריים. והכל, תוך שמירת שיקול הדעת והפררוגטיבה הנתונים לערכאה הדיונית, בכל הנוגע לסדרי הדין ולניהול הדיון – וכפי שראוי שיעשה.

8. כידוע, נקודת המוצא לבחינת בקשת רשות ערעור על אודות החלטות שעניינן גילוי ועיון במסמכים היא כי אלו הן החלטות המצויות בליבת שיקול הדעת של הערכאה הדיונית. משכך, כדרך הכלל, תימנע ערכאת הערעור מלהתערב בשיקול דעתה של הערכאה הדיונית בהחלטות מעין אלו, אלא אם ההחלטה אינה מתקבלת על הדעת או מתעלמת מנסיבות שהיה מקום להתחשב בהן (וראו: רע"א 3655/22 כפריס אן.די.סי בע"מ נ' מרכז מכרות היהלומים בע"מ, פסקה 14 [פורסם בנבו] (18.8.2022); רע"א 2960/22 פ.ד. מלונאות בע"מ נ' מנו הולידייס בע"מ, פסקה 10 [פורסם בנבו] (11.7.2022); רע"א 1963/22 עם הפנים ליפו נדל"ן בע"מ נ' אשטרום הנדסה ובניה בע"מ, פסקה 7 [פורסם בנבו] (26.4.2022). ראו גם: יצחק עמית חסיונות ואינטרסים מוגנים – הליכי גילוי ועיון במשפט האזרחי והפלילי 129-130 (2021) (להלן: עמית)).

9. בבואו של בית המשפט להכריע בבקשה לגילוי ועיון במסמכים, עליו לבחון בראש ובראשונה אם מדובר במסמכים רלבנטיים לבירור המחלוקת בין הצדדים (רע"א 2376/13 רמי לוי שיווק השקמה תקשורת בע"מ נ' דהן, פסקה 12 [פורסם בנבו] (8.7.2013); רע"א 6449/21 מדינת ישראל רשות המיסים נ' גוזס, פסקה 11 [פורסם בנבו] (3.11.2021)). בפסיקת בית משפט ננקטה גישה מרחיבה בנוגע לדרישת הרלבנטיות, כאשר די בכך שמבקש הגילוי יצביע על כך שלמסמכים עשויה להיות רלבנטיות להליך

המשפטי. הטעם לכך נעוץ בעקרון העל המרחף מעל הליכי גילוי ועיון – והוא השאיפה לקיים את ההליך המשפטי "בקלפים פתוחים" (רע"א 1625/17 פלוני נ' מדינת ישראל – ביה"ח ברזילי אשקלון, פסקה 6 [פורסם בנבו] (5.3.2017); רע"א 9322/07 Gerber Products Company נ' חברת רנדי בע"מ, פסקה 7 [פורסם בנבו] (15.10.2008); רע"א 5906/19 פלוני נ' לאומית שירותי בריאות, פסקה 11 [פורסם בנבו] (5.11.2019)).

10. אמנם, רלבנטיות המסמך או המידע הנדון אינה סוף פסוק, ושאלת גילויו כפופה, בין היתר, גם לקיומו של חיסיון או אינטרס מוגן אחר. מן העבר השני, לא כל אימת שבעל דין יעלה טענה לחיסיון או לאינטרס מוגן אחר פירוש הדבר כי בית המשפט יימנע מלהורות על גילויו. אלא, שעל בית המשפט לערוך איזון בין הערכים הנוגדים ולקבוע את היקף הגילוי הראוי בנסיבות העניין (רע"א 6243/21 גורטובוי נ' בי.אס.די קראון בע"מ, פסקה 13 [פורסם בנבו] (19.10.2021) (להלן: עניין גורטובוי); יצחק עמית חסיונות ואינטרסים מוגנים – הליכי גילוי ועיון במשפט האזרחי והפלילי, 66-68 ו-361-363 (2021) (להלן: עמית)). בתוך כך, על בית המשפט ליתן משקל, בין היתר, לעוצמת הרלבנטיות, לעוצמת החיסיון או האינטרס המוגן ולסיכויי התביעה (רע"א 3860/16 וויספרס לאנז'רה בע"מ נ' אלרוב אזור מסחרי ממילא (1993) בע"מ, פסקה 8 [פורסם בנבו] (22.6.2016) (להלן: עניין וויספרס); עניין גורטובוי, פסקה 13; עמית, עמ' 67-68 ו-366-368)).

11. כאשר מועלית טענה לקיומם של סודות מסחריים במסמכים או במידע שגילויים התבקש, יש להידרש לסעיף 23 לחוק עוולות מסחריות, התשנ"ט-1999. סעיף זה מאפשר לבית המשפט, בהליך משפטי בעניין אזרחי, להורות על גילוי ראיות שיש בהן סוד מסחרי "ובלבד שראה כי העניין שיש באי-גילוי הראיה עדיף מן הצורך לגלות את הראיה לשם עשיית צדק" (סעיף 23(ג) לחוק האמור). מדובר אפוא בחיסיון סטטוטורי-יחסי הנתון לשיקול דעתו של בית המשפט בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה ומקרה (רע"א 3788/16 רמי לוי שיווק השקמה בע"מ נ' ברנד פור יו בע"מ, פסקה 26 [פורסם בנבו] (12.7.2016); רע"א 3024/18 טי.אם.אף מדיה

פורס שותפות מוגבלת נ' נחמני צפריר בע"מ, פסקה 29 [פורסם בנבו] (12.6.2018); רע"א 918/02 ויטלזון נ' פנטאקום בע"מ, פ"ד נו(4) 865, 870 (2002); עמית, עמ' 66-68 ו-1039-1040). בהקשר זה נקבע, כי אין ליתן צו לגילוי מסמכים אשר יפגע בסוד מסחרי בטרם הונחה תשתית ראייתית, ולו מינימלית, לטענות מבקש הגילוי (עניין וויספרס, פסקה 9; רע"א 3638/03 ביטוח תעשיות פטרוכימיות בע"מ נ' כמיפרן - ישראל בע"מ, פ"ד נח(1) 97, 101 (2004)).

12. לפי הוראות סעיף 23(ג) לחוק עוולות מסחריות, בית המשפט ייצור חיסיון רק אם שני הרבדים האחרים שבסעיף - קרי, צו איסור פרסום והצווים בדבר אופן הגשת הראיה ("צווי מגן" – protective orders) אינם מספיקים כדי להגן על הסוד (עמית, בעמ' 1040-1041; דויטש עוולות מסחריות וסודות מסחר עמ' 781-782 (2002)). צווי המגן בהם עושים בתי המשפט שימוש תדיר הם, למשל, התחייבותו של בעל דין להימנע מכל שימוש בסוד המסחרי שלא למטרות ההוכחה בהליך המשפטי; מתן היתר לאנשים מסוימים מטעמו של בעל הדין, או רק למומחה מטעם בית המשפט, להיחשף למידע; ועוד. ומכאן, שהמשפט מכיר בכך שחרף עליונות האינטרס של חקר האמת, אין מדובר באינטרס מוחלט – והוא עלול לסגת מול האינטרס הרכושי של הגנה על סודות מסחריים – כאשר סעיף 23 לחוק עוולות מסחריות, מקנה לבית המשפט שיקול דעת בדבר היקף הגילוי, בהתחשב באינטרסים הסותרים כאמור (עמית, בעמ' 1041).

ומכאן, לנסיבות העניין שלפנינו.

13. למקרא הבקשה על נימוקיה, דומה, כי המבקשים מבססים בקשתם על שתי טענות עיקריות: הראשונה, כי המסמכים המבוקשים אינם רלבנטיים לבירור הטענות שהעלו התובעים בתביעתם; והשנייה, כי המסמכים המבוקשים כוללים סודות מסחריים, ומסירתם לעיון התובעים – שהם מתחרים של המבקשים, צפויים להסב להם נזק בלתי הפיך. לעניין

זה נטען, כי המשיבים לא הניחו תשתית ראייתית לכאורית לטענותיהם כנדרש, וגם מן הטעם הזה, לא היה מקום להעניק להם את זכות העיון שנתבקשה.

כאמור, בית משפט קמא קבע, כי המסמכים והמידע מושא בקשת רשות הערעור שבכותרת עשויים להיות רלבנטיים לתביעת המשיבים. אך לצד זאת, מכיוון שאותם מסמכים עשויים לכלול נתונים מסחריים סודיים – קבע בית המשפט מנגנון גילוי, הכפוף לחתימת המשיבים על התחייבות לשמירה על סודיות המסמכים, ולשימוש בהם לצורכי התובענה בלבד. כך גם ביחס למענה לשאלות 3.6 ו-3.7 לשאלון נקבע, כי מדובר בשאלת שעשויות להיות רלבנטיות, אם וככל שיוכח בפני בית משפט קמא כי גרו-וויגנס עושה שימוש בתוצרים הטכנולוגיים שהושגו במסגרת הפרויקט. ואולם, נקבע, כי מכיוון שהנתונים הנדרשים עשויים לכלול סודות מסחריים – הנתונים יועברו למשיבים, בכפוף לחתימתם על התחייבות לשמירת סודיות הנתונים ושימוש בהם לצורך התובענה דנן בלבד.

14. מן האמור עולה, כי בית משפט קמא מצא כי המסמכים והמידע בהם מדובר במקרה דנן הם בעלי חשיבות להליך, כך שהכף נוטה לגילוים. אולם, כאמור, ממסקנה זו אין מתחייב מניה וביה כי קיימת הצדקה לגילוי המסמכים, גם תחת קיומו של סוד מסחרי – אלא, שבית המשפט נדרש לבחון האם ישנה דרך לגלות את המידע בהליך מבלי לפגוע בזכויות ובאינטרסים שעליהם בא החיסיון להגן. במקרה דנן קבע בית המשפט כי החשש מפני גילויו של סוד מסחרי קיים – ומשכך, הותנה הגילוי בחתימה על כתב ההתחייבות לסודיות, כפי שהורה. ואולם, משעה שהטענה בדבר קיומה של תחרות עסקית לא הועלתה בפניו, אזי במסגרת החלטתו המפורטת – לא נדרש בית משפט קמא לטענה זו בתוך מכלול שיקוליו.

15. ודוק, טענת המבקשים לפיה התחייבות כזו אין די בה והיא אינה מאיינת את הפגיעה שתיגרם להם מחשיפתם נוכח העובדה שדקל הוא

מתחרה עסקי של התעשיה האווירית – כלל לא הועלתה על-ידם לפני בית המשפט המחוזי, כפי שראוי ונכון היה. זאת, הגם שהמשיבים מצדם העלו את האפשרות לחתום על התחייבות לסודיות (כפי שעולה מתגובתם לתשובת המבקשים בסעיף 3.6 לטבלה שצורפה כנספח 2 לבקשת רשות הערעור). גם במסגרת ההליך כאן, לא בואר על-ידי המבקשים מדוע טענה זו לא הועלתה לפני בית משפט קמא לצורך דיון והכרעה בה – ובמובן זה, אין למבקשים להלין אלא על עצמם. בנסיבות אלה, הרי שהחלטת בית משפט קמא בדבר אופן ביצוע הגילוי, על-פני הדברים אינה בלתי מאוזנת או בלתי וסבירה. ואולם, על אף ששקלתי בדבר, סבורני, בסופם של דברים – כי אין במחדלם זה של המבקשים, כשלעצמו, כדי לדחות טענותיהם בנדון על הסף.

16. הלכה היא כי כאשר נדרש בית המשפט להכריע בדבר גילויים של מידע ומסמכים חסויים מן הראוי כי יעיין באותם המסמכים או המידע על מנת לערוך את איזון האינטרסים הנדרש בהקשר זה (ראו, מיני רבים: רע"א 5806/06 עיזבון המנוח נמירובסקי מיכאל ז"ל נ' שימקו, בפסקאות 10-11 [פורסם בנבו] (13.6.2007); רע"א 7598/14 ג'אנופולוס נ' הימנותא בע"מ, בפסקה 12 [פורסם בנבו] (6.1.2015)). בכל הנוגע לשלוש ההכרעות הניצבות במוקד בקשת רשות הערעור דנא – בית משפט קמא לא ביצע עיון שכזה, אלא הסתפק בקביעת התנאי בדבר התחייבותו של דקל לשמור על סודיות המסמכים. זאת, כך ניתן להניח, שעה שהמבקשים לא העלו את טענת "התחרות העסקית" במסגרת ההליך לפניו.

17. ואולם, נוכח חשיבות הטענה ומשקלה, ומשעה שזו הועלתה לפני בית משפט זה, עתה – דומני כי בנסיבות אלו אין להסתפק בכך, ומן הראוי כי בית המשפט יעיין במידע ובמסמכים שלגביהם נטענו טענות המבקשים, בטרם יחליט אילו מהם יש לגלות – ובאיזו צורה. למעשה, בית משפט קמא הורה כן ביחס למסמכים אחרים לגביהם נחלקו הצדדים (ראו, למשל: פסקה 15 להחלטה (דרישה 2.3); פסקה 18 להחלטה (דרישה 2.9; ועוד) –

וסבורני, כי ראוי יהיה להחיל הסדר דומה גם ביחס למסמכים הניצבים במוקד בקשת רשות הערעור דנא.

18. לאחר עיון כאמור – תהא בפני בית המשפט התמונה המלאה על אודות הרלבנטיות של המסמכים להוכחת טענות התובעים; אל מול מידת סודיותם, בשים לב למענת המבקשים לפיה הצדדים הם מתחרים עסקיים, כפי שנטען כאן לראשונה. בהתאם לכך, יכריע בית המשפט בשאלת הגילוי, תצורתו ועיתויו הראוי בנסיבות העניין. שהרי, קיימים גם מצבים בהם בית המשפט נמנע מלהורות על גילויו של מסמך בשלביו הראשונים של ההליך – אך זאת מבלי לסתום את הגולל על אפשרות הגילוי בהמשך, לאחר ביסוסה של תשתית ראייתית איתנה יותר (עניין פז, בפסקה 11; בג"ץ 7793/050 אוניברסיטת בר-אילן נ' בית הדין הארצי לעבודה ירושלים, פ"ד סד(3) 1, 56 (פסקה 8 לחוות דעתו של השופט י' עמית) (2011)).

19. בשולי הדברים אציין, כי חשיבותם של הדברים באה ביתר שאת, שעה שהטענה לקיומו של חסיון, מועלית על-ידי הנתבעים (בהליך העיקרי) – כפי שבעניין שלפנינו. לעניין זה נקבע, לא אחת, כי "כאשר הנתבע הוא שמעלה את טענת החסיון או הפגיעה בפרטיות, נקודת האיזון משתנה, ו'כוח המשיכה' של האינטרס של גילוי האמת נחלש במעט" (בג"ץ 1347/18 פלונית נ' בית הדין הארצי לעבודה, פסקה 11 [פורסם בנבו] (23.7.2019). ראו גם: רע"א 7515/16 לוזון נ' ברקוביץ, פסקה 21 [פורסם בנבו] (5.12.2016)). ודוק, אין עולה מכך כי בכל מקרה בו מועלית טענה כאמור מטעם הנתבע מחויב בית המשפט בקבלתה; אולם כן נגזר מכך, לגישתי, כי הצורך בבחינת טענה זו במקרים אלו – צריך שתעשה בזהירות יתרה. מן הטעם הזה, מצאתי כי ראוי לנקוט בענייננו משנה זהירות, המושגת באמצעות מנגנון הגילוי המוצע.

20. סיכומו של דבר – הערעור מתקבל במובן זה שהמבקשים יגישו תחילה, לעיניו של בית משפט קמא בלבד, את המידע והמסמכים מושא בקשת רשות – לצורך עיון בהם בטרם מתן החלטה מפורטת, האם ובאיזה

אופן יותר גילויים. והכל, על-פי מיטב שיפוטו ושיקול דעתו של בית משפט קמא.

21. אשר על כן, הערעור מתקבל כמפורט לעיל.

22. נוכח התוצאה שאליה הגעתי – אין צו להוצאות.

ניתן היום, כ"ה בטבת התשפ"ג (18.1.2023).

ש ו פ ט

_____
מא C04.docx_22064040
מרכז מידע, טל' 077-2703333, 3852* ; אתר אינטרנט, https://supreme.court.gov.il

ח' כבוב 54678313-6404/22
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן